ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobců: a) Mgr. S. K.**, a **b) Ing. F. K.,** oba zast. JUDr. Šárkou Plocarovou Ph.D., advokátkou se sídlem Plachého 31, Plzeň, proti **žalovanému: Zeměměřický a katastrální inspektorát v Plzni**, se sídlem Radobyčická 465/12, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2010, č. j. ZKI-O-48/375/2009, **za účasti osoby zúčastněné na řízení: J. L.,** v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 2. 2012, č. j. 30 A 18/2010 - 81,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 2. 2012, č. j. 30 A 18/2010 - 81, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým bylo pro vady řízení podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 11. 1. 2010, č. j. ZKI-O-48/375/2009, a rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Sušice (dále „katastrální úřad“), ze dne 27. 10. 2009, č. j. OR-22/2009 - 431, a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Současně krajský soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o žalobě, a to tak, že stěžovatel je povinen nahradit žalobcům náklady řízení ve výši 24 500 Kč do 1 měsíce od právní moci rozsudku k rukám jejich právní zástupkyně. O nákladech osoby zúčastněné na řízení krajský soud rozhodl tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Důvodem pro zrušení správních rozhodnutí v obou stupních byla, dle závěrů vyjádřených v napadeném rozsudku, jejich nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatcích odůvodnění těchto rozhodnutí.

Podstatou projednávané věci je podle krajského soudu posun části hranice pozemku p. č. 855/2 v k. ú. Hrádek u Sušice ve vlastnictví žalobců, konkrétně změna polohového určení tohoto pozemku, k čemuž mělo dojít v rámci digitalizace katastrálních map v roce 2008. Podle krajského soudu je povinností katastrálního úřadu zjistit v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V důsledku jeho činnosti totiž došlo v roce 2008 ke změně stavu z roku 1993. Katastrální úřad však ve svém rozhodnutí dostatečně neobjasnil, proč použil „jiný způsob výpočtu“, a to zvláště za situace, kdy žalobci tvrdili, že právě z důvodu jiného způsobu výpočtu došlo ke změně polohového určení pozemku v jejich neprospěch. Krajský soud proto konstatoval nedostatečnost závěrů obou rozhodnutí správních orgánů, která vyniká zejména v konfrontaci s předloženou listinou označenou jako znalecký posudek, vypracovanou dne 17. 6. 2010 Ing. Liborem Chyňavou. Závěry této listiny zpochybňují postup správních orgánů. Krajský soud proto shledal obě správní rozhodnutí nepřezkoumatelnými. Zavázal oba správní orgány, aby se v nových rozhodnutích řádným a dostatečným způsobem vypořádaly i se zpochybňujícími závěry shora uvedené listiny předložené žalobci. Současně krajský soud uložil stěžovateli zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení o žalobě ve výši 24 500 Kč, jejichž součástí je i náhrada ve výši 12 000 Kč za vyhotovení posudku, jako důvodně vynaloženého nákladu spojeného s dokazováním ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 s. ř. s.

Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a namítá tak jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí.

Dle jeho tvrzení vychází argumentace krajského soudu z posudku předloženého žalobci. Soud shledal nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí zejména v nevypořádání se se skutečnostmi uvedenými v posudku, sám však v rozsudku neuvedl, s jakými závěry posudku se ztotožnil a podle nichž by mělo být dle jeho názoru postupováno. Neuvedl ani, které ze závěrů posudku zpochybňují postup správních orgánů. Stěžovateli tak není zřejmé, v čem má nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívat. Posudek totiž nijak nehodnotí postup správních orgánů, ani nezpochybňuje platné geometrické a polohové určení předmětného pozemku v katastru nemovitostí, ani nezpochybňuje metodu zvolenou pro přepočet geometrického plánu č. 182-20/93. Prvoinstanční správní orgán při tvorbě digitální katastrální mapy provedl nový výpočet souřadnic na nově zvolené identické body. V tomto ohledu však není žádný rozpor mezi postupem správních orgánů a závěry obsaženými v posudku, a proto ani stěžovateli není jasné, které ze závěrů v posudku považoval krajský soud za stěžejní a za zakládající nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí.

Posudek byl předložen až v řízení před krajským soudem, správní orgány proto neměly možnost se se závěry v něm uvedenými v odůvodnění svých rozhodnutí vypořádat a případně je zohlednit. Pokud žalobci získali nový důkaz, mohli podat nový návrh na opravu chyby v katastrálním operátu, doložený tímto důkazem. V konfrontaci s takovou

listinou by teoreticky mohla být dovozena věcná nesprávnost závěrů správních rozhodnutí, nikoliv však jejich nepřezkoumatelnost. Ta je totiž dána samotným odůvodněním rozhodnutí a musí tedy vyplývat ze skutečností existujících v době vydání rozhodnutí. Stěžovatel v této souvislosti uvádí, že posudek dle jeho názoru v projednávané věci neprokazuje ani věcnou nesprávnost závěrů obsažených ve správních rozhodnutích.

Stěžovateli není z napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, co soud považoval za zmíněný „jiný způsob výpočtu“. Správní orgány totiž použily jediný způsob výpočtu souřadnic lomových bodů hranice pozemku p. č. 855/2 v k. ú. Hrádek u Sušice a tento postup je řádně popsán v obou správních rozhodnutích.

Pokud měl krajský soud pod tímto pojmem na mysli skutečnost, že při obnově nebyly použity původní souřadnice v systému S-JTSK uvedené v geometrickém plánu č. 182-20/93, pak je důvod tohoto postupu popsán v odůvodnění rozhodnutí a koresponduje i se zjištěními z posudku. Pokud by se mělo jednat o rozdílné způsoby výpočtu souřadnic použitých správním orgánem a zpracovatelem posudku, pak stěžovatel uvádí, že oba postupy výpočtu jsou v zásadě shodné. Sestávají se ze dvou kroků a jediný jejich rozdíl, který však nemá vliv na výsledek, je v pořadí těchto kroků. Jiný výsledek může být způsobený pouze volbou jiných identických bodů pro transformaci.

Důvody, proč správní orgány nepoužily identické body z geometrického plánu č. 182-20/93, jsou řádně vysvětleny v odůvodnění rozhodnutí. Body, které byly použity v posudku, jsou body zaměřené přímo v terénu podle pokynu objednatele posudku, tj. takové body, o kterých žalobci tvrdili, že leží na vlastnické hranici jejich pozemku. S ohledem na skutečnost, že průběh hranice je mezi vlastníky sousedních pozemků sporný, nemůže být pro správní orgány určující průběh hranice stanovené pouze tvrzením žalobců. Prvoinstanční správní orgán použil pro přepočet takové identické body, jejichž souřadnice měl k dispozici a které zajišťovaly zachování geometrického určení pozemku s nejvyšší přesností. Při výpočtu byly dodrženy stanovené mezní odchylky a veškeré podklady k tomuto postupu jsou založeny ve správním spise.

Krajský soud stěžovatele zavázal, aby se vypořádal se všemi námitkami žalobců a odůvodnil, proč nebylo provedeno šetření na místě. Není však zřejmé, jaké námitky má soud na mysli. Stěžovatel se domnívá, že se řádně vypořádal se všemi námitkami uplatněnými jak v průběhu řízení, tak v odvolání. Odůvodnění neprovedení šetření na místě je uvedeno v rozhodnutí stěžovatele, kde se mimo jiného uvádí, že digitální katastrální mapa byla vytvořena obnovou katastrálního operátu přepracování dosavadního souboru geodetických informací do digitální podoby s využitím stávajících údajů katastru, aniž by bylo prováděno nové zjišťování hranic pozemků a jejich zaměření.

Stěžovatelka kasační stížností napadá rovněž výrok týkající se náhrady nákladů řízení, nesouhlasí zejména s přiznáním nákladů ve výši 12 000 Kč spojených s vyhotovením posudku. K tomu odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozhodnutí ze dne 28. 1. 2009, č. j. 8 As 40/2008 - 170, z něhož dovozuje, že takový důkaz nebyl pro rozhodování krajského soudu potřebný. Posudek se zabývá stejnými otázkami, které řeší oba správní orgány ve své působnosti a jsou k tomu dostatečně odborně vybaveny. Nepotřebnost posudku je podpořena i tím, že důvodem pro zrušení obou

správních rozhodnutí byla nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatcích odůvodnění, která nemůže nijak na posudku záviset. Ohledně náhrady nákladů řízení krajský soud rozhodoval podle toho, že žalobci měli ve věci plný úspěch, ačkoliv v jiné části rozsudku dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je pouze částečně důvodná.

Z uvedených důvodů navrhuje stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Součástí kasační stížnosti je i návrh na přiznání odkladného účinku, o němž bylo samostatně rozhodnuto usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2012, č. j. 9 As 76/2012 - 29.

Žalobci využili svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti. Podle jejich názoru je kasační stížnost nedůvodná a navrhují její zamítnutí. Z napadeného rozsudku je zřejmé, proč krajský soud ve věci rozhodl daným způsobem a co soud zamýšlel pod pojmem „jiný způsobu výpočtu“, odůvodnění je v tomto ohledu dostatečné. Chybnost výpočtů je přitom žalobci namítána od počátku správního řízení, kdy poukazovali na chyby původního ZMPZ (záznam podrobného měření změn) č. 182 a na nemožnost jeho použití pro další řízení.

Předložený posudek byl žalobci předložen zcela v souladu s principy dokazování a bylo povinností žalobců unést důkazní břemeno a svá tvrzení dostatečně doložit. Cílem jeho předložení bylo potvrdit názor žalobců, že při zachování téže metodiky lze chybný ZMPZ č. 182 přepočítat mnoha způsoby a zkreslit tak pozemek žalobců různým způsobem. Přitom, pokud nelze uvedený ZMPZ jednoznačně přepočítat, mělo být provedeno šetření na místě. Rovněž není dle žalobců pravdivé tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti, že přepočet ZMPZ č. 182 proběhl již v rámci digitalizace. Předložený posudek prokazuje tvrzení žalobců o účelovosti použití zvolených identifikačních bodů při přepočtu ZMPZ č. 182 a nemožnosti užít tuto metodu při digitalizaci. Katastrální úřad použil pro orientaci bodového pole roh budovy, ten ovšem není identický s původními body, neboť objekt byl v roce 2001 zbourán a postaven nový. Žalobci mají za to, že předložený posudek byl pro ně zásadním prostředkem k unesení povinnosti tvrzení, a proto se jedná o nutný náklad soudního řízení.

Na vyjádření žalobců reagoval stěžovatel duplikou, ve které vysvětlil principy procesu obnovy katastrálního operátu přepracováním, zejména zdůraznil význam a způsob stanovení lomových bodů na hranicích pozemků či katastrálních území. Výsledek přepočtu je v rámci obnovy operátu tímto způsobem považován za správný, pokud je v rámci mezních odchylek stanovených katastrální vyhláškou zachováno geometrické určení pozemku. Výpočet, kterým byl přepočítán ZMPZ č. 182 je doložen ve spise správního orgánu prvního stupně, jde o část výpočtů vyhotovených při obnově katastrálního operátu, při kterém byly dodrženy mezní odchylky. Provedení šetření v terénu je přitom prováděno pouze v případě obnovy katastrálního operátu novým mapováním, při kterém je zjišťován průběh hranic přímo v terénu. Šetření, které požadují žalobci, nemůže ovlivnit vlastní evidenci obsaženou v digitální katastrální mapě a není při obnově katastrálního operátu přepracováním přípustné.

V rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu byl vypracován ZMPZ č. 479, v němž byla provedena pouze oprava dvou bodů na západní hranici pozemku žalobců, ostatní body přepočítané ze ZMPZ č. 182 byly vypočteny již při obnově katastrálního operátu přepracováním v rámci ZMPZ č. 444. Otázkou proto není, zda mělo být provedeno šetření v terénu, ale zda jsou provedené přepočty ZMPZ č. 182, a případně jejich opravy, vyhovující. Změna hranic pozemku na základě zaměření bodů, o kterých se žalobci domnívají, že jsou hranicí jejich pozemku, je možná pouze za současného doložení listiny prokazující majetkoprávní vypořádání a geometrického plánu. Za takové situace se původním výsledkem zeměměřičské činnosti, který stanoví hranice pozemku, stane tento nový geometrický plán.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatele jedná zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z předloženého správního spisu ověřil Nejvyšší správní soud následující skutečnosti. Dne 5. 3. 2009 požádali žalobci katastrální úřad o opravu zákresu hranic parcely č. 855/2 v k. ú. Hrádek u Sušice. Přitom zjistili, že při překreslování mapových podkladů koncem roku 2008 došlo k posunutí hranice jejich pozemku oproti tomu, jak si hranice nechali v únoru 2008 vytyčit odbornou společností. Poté, co nedošlo ke shodě mezi katastrálním úřadem a žalobci ve shora uvedené otázce, oznámil katastrální úřad dne 7. 8. 2009 žalobcům, že opravu údajů v katastru nemovitostí na základě jejich podnětu ze dne 5. 3. 2009 neprovedl, neboť jej vyhodnotil jako nedůvodný. S tímto postupem žalobci nesouhlasili, a proto podali dne 8. 9. 2009 nesouhlas s neprovedením opravy chyby, které katastrální úřad vyhodnotil jako návrh na zahájení řízení o opravě chyby v katastrálním operátu a zahájil o něm správní řízení. V řízení o opravě chyby v katastrálním operátu byl vyhotoven záznam podrobného měření č. 479 ze dne 12. 10. 2009, týkající se zejména určené jihozápadní části hranic pozemku ve vlastnictví žalobců. Dne 27. 10. 2009 katastrální úřad vydal rozhodnutí, kterým opravil hranice mezi pozemky p. č. 855/2, p. č. 838/9 a p. č. 838/21 v katastrální mapě katastrálního území Hrádek u Sušice vedený z bodu č. 444-269 na bod č. 444-270 a dále na bod č. 444-271 tak, že z bodu č. 444-269 je hranice vedena přes nové body č. 479-2 a č. 479-3 na bod č. 414-123. Původní zákres hranice mezi body č. 444-270 a č. 455-738 opravil na zákres mezi body č. 479-2 a č. 455-738. Výměra pozemku žalobců byla změněna z 6493 m^2 na 6460 m^2. Ostatní části hranice pozemku ve vlastnictví žalobců změněny nebyly. Došlo tedy jen k opravě chyby v zakreslení části hranice v jihozápadní části pozemku p. č. 855/2.

Z odůvodnění rozhodnutí katastrálního úřadu lze rovněž zjistit, že v roce 2008 probíhala v katastrálním území Hrádek u Sušice obnova katastrálního operátu přepracováním, tedy analogové katastrální mapy byly stanoveným způsobem převáděny do digitální podoby. Při výpočtu souřadnic lomových bodů předmětného pozemku

vycházel katastrální úřad z údajů uvedených v ZMPZ č. 182 (z roku 1993). Při digitalizaci mapy byl zjištěný určitý rozdíl mezi zákresem hranice v původní analogové mapě a digitální mapě v jihovýchodní části pozemku, který byl způsoben nepřesným zákresem na hraně původních mapových listů, při přepracování byl tento rozdíl odstraněn. Při obnově operátu byly rovněž zjištěny některé chyby v ZMPZ č. 182, konkrétně v připojení jednak na bod podrobného polohového bodového pole č. 526, jehož poloha byla zaměněna se sousedním rohem objektu na sousední parcele č. 183 a jednak na orientační bod 13.1 trigonometrického bodu č. 13. Z důvodu zjištění těchto chyb byl při obnově katastrálního operátu proveden nový výpočet měření v ZMPZ č. 182 tak, aby bylo zachováno geometrické určení pozemku. Žalobci neuplatnili proti přepracováním obnovenému katastrálnímu operátu žádné námitky.

V rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, které je předmětem přezkumu v nyní projednávané věci, bylo při podrobné kontrole katastrálním úřadem zjištěno, že při přepočtu ZMPZ č. 182 v rámci obnovy operátu (viz výše) došlo k chybě při výpočtu bodů č. 444-270 a č. 444-271, což způsobilo drobnou deformaci tvaru pozemku v jihozápadní části. Proto katastrální úřad přistoupil k opravě této chyby tak, že nechal vyhotovit nový ZMPZ č. 479 a nově tak vypočetl lomové body v této části hranic pozemku. Podle tohoto nového ZMPZ pak byl výrokem I. rozhodnutí katastrálního úřadu upraven zákres hranice mezi pozemky p. č. 855/2, p. č. 838/9 a p. č. 838/21 (jihozápadní hranice pozemku).

Co se týče hranice pozemku p. č. 855/2 s pozemky 838/4, p. č. 838/12, p. č. 838/3 a p. č. 849, tedy jihovýchodní části hranice, neshledal katastrální úřad nesoulad hranice s původním geometrickým plánem č. 182/20/93 a tedy výhradu žalobců stran chyb v určení této části hranice pozemku neshledal jako opodstatněnou.

Lze tak shrnout, že přepočet lomových bodů hranice ze ZMPZ č. 182 proběhl v rámci obnovy katastrálního operátu přepracováním, přičemž v tomto řízení byly zjištěny jeho chyby spočívající v chybně stanovených bodech podrobného polohového pole č. 526 a orientačního bodu 13.1. Tyto chyby byly napraveny již při obnově katastrálního operátu, proti jejímuž výsledku žalobci nevznesli žádné námitky. V řízení o opravě chyby pak bylo částečně opraveno zakreslení jihozápadní části hranice, ve zbylých částech hranice žádné chyby shledány nebyly.

Podle ustanovení § 15 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, se při obnově katastrálního operátu přepracováním převádí katastrální mapa z grafické formy do formy grafického počítačového souboru. Na rozdíl od obnovy katastrálního operátu novým mapováním se při obnově katastrálního operátu přepracováním nevychází z nového vyšetření hranic jednotlivých parcel v terénu. Z dosavadních katastrálních map jsou zjišťovány souřadnice všech lomových bodů hranic v dosavadním souřadnicovém systému. Při přepracování katastrálního operátu tak fakticky nevzniká nové mapové dílo, ale dosavadní mapové dílo je převedeno z pevné podložky do počítačového souboru. Podrobnosti postupu stanoví vyhláška č. 26/2007 Sb., katastrální vyhláška, v § 63.

K charakteru obnovy katastrálního operátu zdejší soud pro přehlednost poznamenává, že dle usnesení zvláštního senátu zdejšího soudu ze dne 15. 6. 2005, č. j. Konf 90/2004 - 12 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), je *„obnova katastrálního operátu úkonem katastrálního úřadu, jehož cílem je jeho aktualizace buď po stránce obsahové (je-li skutečný průběh hranic v terénu jiný, než jak je zapsán ve stávajícím katastrálním operátu – ať už následkem technické nedokonalosti původní evidence, faktického vývoje či v důsledku provedených pozemkových úprav), nebo po stránce formální (převedením katastrální mapy z grafické formy do formy grafického počítačového souboru)“*.

Institut opravy chyby v katastrálním operátu je upraven v ustanovení § 8 odst. 1 katastrálního zákona, dle něhož katastrální úřad na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví chybné údaje v katastru, které vznikly buď zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, nebo nepřesností při výpočtu a měření parcel, pokud by byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Výkladem neurčitého pojmu „zřejmý omyl“ se Nejvyšší správní soud zabýval ve svém rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, publikovaném ve Sb. NSS pod č. 2098/2010, kde dospěl k závěru, že *„vyčerpávající definice slovního spojení „zřejmý omyl“ dosud v judikatuře ani v odborné literatuře provedena nebyla, ostatně taková definice by byla velmi obtížná. Neurčitý pojem zřejmý omyl je tudíž potřeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený) tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Tento omyl bude přitom pravidelně způsoben činností pracovníka katastru. Omyl je totiž charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru, či zničení katastrálního operátu v důsledku požáru či povodně: zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu).“*

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí naznal, že jsou rozhodnutí obou správních orgánů nepřezkoumatelná, neboť dostatečně neobjasňují, z jakého důvodu byl použitý jiný způsob výpočtu měření souřadnic lomových bodů hranice pozemku při přepočtu ZMPZ č. 182. Toto pochybení správních orgánů vynikne dle krajského soudu zejména v přímé konfrontaci s předloženým posudkem, který zpochybňuje postup správních orgánů.

Nejvyšší správní soud však tento názor nesdílí. Krajský soud své rozhodnutí opřel pouze o část odůvodnění rozhodnutí katastrálního úřadu, přičemž v citaci z rozhodnutí katastrálního úřadu spojil dvě různé, ne zcela související, části. Pominul přitom dle kasačního soudu klíčovou část odůvodnění, v níž katastrální úřad vysvětluje důvody pro přistoupení k přepočtu v rámci obnovy operátu. Konkrétně uvádí *„ZMPZ č. 182, na jehož základě byl zpracován geometrický plán č. 182-20/93, a kterým byl geometricky určen pozemek p. č. 855/2, vykazuje chyby v měření, konkrétně v připojení jednak na bod podrobného polohového bodového pole č. 526, jehož poloha byla zaměněna se sousedním rohem objektu na st.*

p. č. 183, jednak na orientační bod 13.1 trigonometrického budu č. 13 (TL 2913). Chyba v měření a chybné souřadnice lomových bodů pozemku byly zjištěny teprve při obnově katastrálního operátu přepracováním v k. ú. Hrádek u Sušice v roce 2008. Proto byl při digitalizaci proveden nový výpočet téhož měření ...". Obdobně důvody přepočtu ZMPZ č. 182 při obnově katastrálního operátu vysvětluje i stěžovatel ve svém rozhodnutí, v němž uvádí, že *„při obnově katastrálního operátu přepracováním na digitální katastrální mapu (DKM) v roce 2008 KP Sušice využilo výše uvedený geometrický plán č. 182-20/93 (včetně ZMPZ č. 182) k určení souřadnic lomových bodů hranic pozemku p. č. 855/2 v systému S-JTSK tak, jak ukládá katastrální vyhláška (§ 63 odst. 4). Přestože v ZMPZ č. 182 byly souřadnice lomových bodů změny určeny přímo v S-JTSK, KP Sušice při tvorbě digitální katastrální mapy tyto souřadnice nepoužilo, neboť ZMPZ č. 182 obsahuje chyby v připojení podrobného polárního měření do S-JTSK (byl chybně identifikován připojovací bod podrobného polohového bodového pole č. 526), což způsobilo chybu ve výsledných souřadnicích podrobných bodů ... KP Sušice v rámci tvorby DKM provedlo nový výpočet souřadnic S-JTSK lomových bodů hranic pozemku p. č. 855/2, a to metodou volného stanoviska a polární metodou na základě polárních měřičských prvků doložených v ZMPZ č. 182 s využitím identických (připojovacích) bodů č. 141-110, 414-117 a 415-72. Tímto postupem bylo zajištěno zachování původního geometrického určení pozemku p. č. 855/2 dle ZMPZ č. 182, který je závazným údajem katastru podle § 20 katastrálního zákona ...*" Krajský soud nerozlišil, že se v odůvodnění správních rozhodnutí hovoří o dvou částech hranic pozemku – jihozápadní a jihovýchodní. U jihozápadní části došlo k přepočtu z důvodu chyby v ZMPZ č. 182, u jihovýchodní části k přepočtu přistoupeno nebylo, v rámci obnovy operátu byl pouze vyřešen drobný rozdíl zákresu hranice způsobený nepřesným zákresem na rozhraní analogových mapových listů.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že přezkoumávaná rozhodnutí byla vydána v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu dle ustanovení § 8 katastrálního zákona. V takovém řízení je katastrální úřad povinen opravit chyby, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru. To se stalo v případě zjištěné chyby týkající se bodů č. 444-270 a č. 444-271 postupem, který je poměrně podrobně popsán v odůvodnění rozhodnutí katastrálního úřadu. V řízení o opravě chyby v katastrálním operátu jsou dále opravovány chybné údaje, které vznikly nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem. V projednávané věci, jak plyne ze správního spisu, nedošlo k novému měření hranic v terénu, neboť byly ověřovány údaje plynoucí z obnovy katastrálního operátu přepracováním, jež neobnáší, a na rozdíl od procesu obnovy katastrálního operátu novým mapováním ani nemůže, měření v terénu.

Podle Nejvyššího správního soudu jsou rozhodnutí správních orgánů vydaná v obou stupních řízení přezkoumatelná. Ze shora citovaných pasáží rozhodnutí je zřejmé, z jakých důvodů bylo při obnově katastrálního operátu přepracováním přistoupeno k přepočtu ZMPZ č. 182 a s jakými důsledky. Rovněž je zřejmé, že tento postup byl v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu znovu přezkoumán, o čemž svědčí mimo jiné i zjištění chyby v katastrálním operátu týkající se určení dvou lomových bodů hranice č. 444-270 a č. 444-271 zapříčiněné zřejmým omylem při obnově katastru.

Dle krajského soudu zpochybňují závěry předloženého posudku postup správních orgánů, posudek je krajským soudem označován za důvod nepřezkoumatelnosti

napadených správních rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu však naopak není zřejmé, jaké konkrétní závěry posudku zpochybňují závěry správních orgánů a jaký má toto vliv na přezkoumatelnost rozhodnutí.

Z obou správních rozhodnutí lze bez pochybností zjistit, z jakých důvodů a jakým způsobem bylo naloženo v rámci obnovy katastrálního operátu s ZMPZ č. 182 a jak se tento postup projevil ve výsledku přepracované katastrální mapy. Také postup správních orgánů v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu je v odůvodnění rozhodnutí srozumitelně uveden. V projednávané věci však krajský soud po obsáhlé citaci téměř celé textové části posudku stroze konstatoval, že posudek zpochybňuje postup správních orgánů a "*nabývá na stěžejním významu stran přezkoumatelnosti jejich rozhodnutí*". Kromě výhrad ke stavbě citované věty, která je i z jazykového hlediska téměř nesrozumitelná, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z takto formulovaného odůvodnění nelze zjistit, na základě jakých úvah k takovému závěru dospěl a jaká tvrzení v něm obsažená považoval za rozhodující pro projednávanou věc. Zpracovatel posudku, jehož úkolem bylo dle žalobců nalézt chyby v ZMPZ č. 182, dospěl navíc stejně jako správní orgány k závěru, že došlo k chybnému vyznačení bodu 526 a dále se, stejně jako katastrální úřad při obnově operátu, zabýval odchylkami v jihozápadní části hranice pozemku p. č. 855/2 (jak lze zjistit při nalezení v textové části citovaných bodů v příloze č. 5 posudku).

Kasační soud si je vědom toho, že problematika vytyčení hranic pozemku, zejména stanovení či přepočty lomových bodů hranic, je otázkou odbornou, a zcela přirozeně není v silách soudu, aby sám detailně rozuměl této problematice. V takovém případě je však namístě, aby krajský soud, má-li pochybnosti, v rámci jednání přizval odborníka na danou problematiku, který soudu otázky týkající se odborné stránky věci ozřejmí. Skutečnost, že soud bez konzultace s odborníkem nemůže posoudit věcnou správnost určité otázky, však nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí takovou otázkou se zabývající.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, krajský soud nesprávně označil odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů za nepřezkoumatelné. Z odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů lze zjistit důvody, pro které bylo přistoupeno k přepočtu ZMPZ č. 182, jakým způsobem k tomuto přepočtu došlo a jak se tato činnost promítla do určení hranice pozemku p. č. 855/2 v k. ú. Hrádek u Sušice. Pro úplnost Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že tímto nijak nepředjímá věcnou správnost postupu správních orgánů – tedy závěru, že chyba v operátu se vyskytla pouze v bodech č. 444-720 a č. 444-271.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal stížní námitku týkající se otázky náhrady nákladů řízení za předložený posudek, které krajský soud mimo další náklady uložil výrokem II. napadeného rozsudku stěžovateli žalobcům nahradit. Podle ustanovení § 57 odst. 1 s. ř. s. se mezi náklady řízení řadí mimo jiné i náklady spojené s dokazováním; podle § 60 odst. 1 má-li účastník ve věci plný úspěch, pak má právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil.

Krajský soud zrušil obě rozhodnutí správních orgánů pro nepřezkoumatelnost. To znamená, že vůbec nepřistoupil k hodnocení jejich věcné správnosti, otázkami souvisejícími se správným věcným posouzením problematiky se přitom posudek zabývá. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je právní kategorií, nikoliv otázkou odbornou, a proto ji

není oprávněn posuzovat nikdo jiný, než přímo soud. Obsah předloženého posudku se tedy nemohl nijak promítnout do závěru krajského soudu o nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a v takovém případě není zřejmé, proč byl tento výdaj považován za důvodně vynaložený.

Skutečnost, že náklady na vyhotovení posudku nelze v nyní přezkoumávaném řízení s ohledem na rozhodovací důvody krajského soudu hodnotit jako důvodně vynaložené, však neznamená, že nemohou být důvodné v řízení, které se bude týkat samotné věcné správnosti napadených správních rozhodnutí. Obecně je totiž třeba vycházet z toho, že žalobci zpravidla nejsou odbornými osobami, a tedy pro vyvrácení či zpochybnění odborných závěrů správních orgánů nemohou postupovat jinak, než nechat zpracovat odborný posudek. Opačné pravidlo platí u správních orgánů – takový důkaz je na místě správním orgánem pořizovat pouze tehdy, když odborná otázka nespadá do věcné působnosti správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 8 As 40/2008 - 170). V dalším řízení se bude krajský soud povinen vypořádat s tím, zda a z jakých důvodů považuje náklady na vypracování odborného posudku za důvodně vynaložený výdaj.

Nad rámec rozhodovacích důvodů kasační soud podotýká, že mimo chyby ve smyslu § 8 katastrálního zákona nemohlo dojít postupem obnovy katastrálního operátu přepracováním k žádnému posunu hranic z roku 1993. To, že vytyčení hranic provedené v únoru roku 2008, tedy před obnovou katastrálního operátu, se místy liší od hranic zpřesněných při obnově operátu, je logické, je třeba však zdůraznit, že nedošlo k překročení zákonem připouštěných odchylek a do vlastnického práva žalobců ani nemohlo být z podstaty věci obnovou operátu zasaženo. Pokud je v katastrálním operátu hranice zakreslena chybně, avšak nejedná se o chybu ve smyslu § 8 katastrálního zákona a ani není o této hranici ani shoda mezi sousedy, nezbývá, než se změny takové hranice domáhat určovací žalobou.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení krajský soud věcně posoudí, zda žalobci prokázali či katastrální úřad měl z listin založených ve správním spise sám zjistit, že existují další chyby v obnoveném katastrálním operátu, které lze postupem podle ustanovení § 8 katastrálního zákona opravit. Pokud takové chyby zjistí, pak posoudí, zda správní orgány při jejich opravě postupovaly podle zákona. Krajský soud posoudí tyto otázky i s ohledem na skutečnost, že k tvrzenému posunutí hranice došlo při obnově katastrálního operátu přepracováním, v rámci kterého žalobci neuplatnili žádné námitky. Dále se krajský soud bude povinen vypořádat s otázkou, zda předložený posudek dokládá existenci konkrétních chyb v katastrálním operátu, které byl katastrální úřad postupem podle ustanovení § 8 katastrálního zákona opravit. Krajský soud rovněž v dalším řízení rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu